

Aan de leden van de gemeenteraden van de gemeenten in
Zuid-Holland Zuid en de leden van Provinciale Staten

Uw brief van	Verzenddatum	6 april 2022	
Uw kenmerk			
Reactie op	Zaaknummer	Z-21-385366	
Onderwerp	Ons kenmerk	D-22-2226136	(Gelieve bij correspondentie dit nummer te vermelden)
	Behandeld door	E. Numan	

Uit het Algemeen Bestuur van de
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
van 31 maart 2022

Beste raadsleden en Statenleden,

Snel na elke vergadering van ons algemeen bestuur (AB) sturen wij u een terugkoppeling van wat is besproken en besloten. Hierbij treft u de terugkoppeling van de **AB-vergadering van 31 maart 2022**. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) stelt uw reactie naar aanleiding van deze terugkoppeling zeer op prijs.

De vergaderstukken van elke vergadering vindt u op onze site: <https://www.ozhz.nl/over-ozhz/wanneer-vergadert-het-bestuur/>. Uw griffie ontvangt voorafgaand aan de AB-vergaderingen een mail zodra de vergaderstukken op de site staan.

In mei a.s. nemen wij, samen met de Veiligheidsregio en de Dienst Gezondheid en Jeugd, deel aan een informatiebijeenkomst voor (nieuwe) raadsleden. Wij stellen ons dan aan u voor en vertellen u over onze dienstverlening en de ontwikkelingen waarmee OZHZ te maken heeft. Ook na de bijeenkomst in mei komen wij graag bij u langs om u te laten kennismaken met ons werk. Voor een snel overzicht kijkt u alvast op <https://www.ozhz.nl/over-ozhz/>.

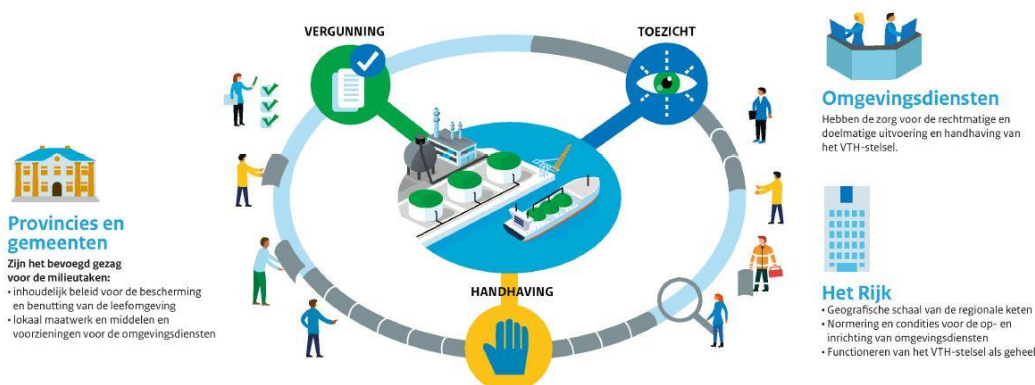
De omgevingsdiensten bereiden zich voor op de toekomst

Een aantal ontwikkelingen heeft grote invloed op de taken die OZHZ uitvoert voor de gemeenten en provincie. Denk aan de Omgevingswet, de energieagenda, woningbouwopgaven, klimaatadaptie, de private kwaliteitsborging in de bouw en de overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten. Recente onderzoeken naar de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) leiden bovendien tot een forse verbeteragenda van rijksdiensten, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten voor de komende jaren. Dit onderwerp staat daarom stevast op de agenda van het AB.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stuurde u recent een position paper over dit onderwerp. De onderstaande illustratie daaruit geeft u snel een beeld waar het landelijke traject over gaat.

Versterking van het VTH-stelsel

10 aanbevelingen van de adviescommissie VTH

- De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen.
- Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
- Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.
- Eén uitvoerings- en handhavingbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.
- Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.
- Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen.
- Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst.
- Verplichting tot informatieuitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.
- Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure
- Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

Ook de 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland maakten recent afspraken om de onderlinge samenwerking te versterken. Deze gaan in eerste instantie vooral over het versterken van de samenwerking bij arbeidsmarktcommunicatie en over het behoud en de ontwikkeling van expertise. Vooral op het gebied van de circulaire economie, energietransitie, ondermijning en de aanpak van milieucriminaliteit is extra expertise nodig. Ook werken de omgevingsdiensten aan verbetering van de informatiehuishouding en digitalisering. Het accent ligt hierbij op het belang van kwalitatief goede data, goede informatie-uitwisseling, digitalisering van werkprocessen en versterking van de VTH-keten. In 2023 passen de omgevingsdiensten de 'Altijd Actuele Digitale Vergunning' (AADV) toe voor alle provinciale vergunningen.

De dagelijkse besturen van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn samen opdrachtgever van dit traject. De bestuurlijke opdracht aan de 5 directeuren vindt u bij de stukken van het AB. Bestuurlijke besluitvorming over het plan van aanpak dat nu in de maak is vindt deze zomer plaats.

Terugblik op 2021

OZHZ rapporteert in meerdere documenten over de uitvoering van zijn dienstverlening en de behaalde resultaten. Elk jaar in het eerste kwartaal stuurt OZHZ de gemeenten en provincie het verslag over de uitvoering van hun eigen jaarprogramma. Voor 15 april ontvangen de raden en Provinciale Staten ook de voorlopige jaarrekening en de ontwerpbegroting. Tot slot rapporteert OZHZ aan het AB over de uitvoering van de twee collectieve programma's: het Regieplan / de Ontwikkelaanpak en het programma Generiek Toezicht.

Jaarverslag 2021 over de uitvoering van het Regieplan 2019 - 2021

Met het Regieplan bereidt OZHZ zich voor op belangrijke ontwikkelingen en (verander) opgaven van gemeenten en provincie. De programma's en projecten van het Regieplan hebben sterke raakvlakken met de thema's van de Versterking van het VTH-stelsel. Het AB stelt elk jaar vast welke projecten OZHZ uitvoert als uitwerking van de drie programmalijnen.

Met het Programma Omgevingswet bereidde OZHZ zich, samen met gemeenten, provincie en ketenpartners, voor op de komst van deze nieuwe wet. OZHZ moet onder andere de

automatisering aanpassen en testen, samenwerkingsafspraken maken, interne procedures aanpassen, oefenen met de nieuwe manier van vergunningen verlenen, enzovoort.

Onder het Programma Opgavegericht Werken voerde OZHZ projecten uit over participatie bij vergunningenprocedures, houtstook en ketentoezicht op afvalstromen. Met het oog op veranderende wet- en regelgeving ontwikkelt OZHZ nieuw uitvoeringsbeleid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

Onder de vlag van het Programma Informatiegestuurd Werken werkte OZHZ onder andere aan nieuw kaartmateriaal (data op de kaart) en verbetering van de datakwaliteit.

In het (online) jaarverslag 2021 staan de resultaten en andere wetenswaardigheden:

- Het Programma Omgevingswet (<https://www.ozhz.nl/regio/omgevingswet-2021/>).
- Het Programma Opgavegericht Werken (<https://www.ozhz.nl/regio/opgavegericht-werken-2021/>).
- Het Programma Informatiegestuurd Werken (<https://www.ozhz.nl/regio/informatiegestuurd-werken-2021/>).

Jaarverslag 2021 over de uitvoering van Generiek Toezicht

Onder Generiek Toezicht voert OZHZ risicogericht en projectmatig toezicht uit bij branches en thema's in de hele regio. Controles richten zich met name op de naleving van de *milieuwetgeving*, omdat OZHZ deze voor alle gemeenten uitvoert. Enkele projecten zien op het uitvoeren van integraal toezicht (milieu, bouwen en brandveiligheid). Bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit en fraude met afval- en grondstromen werkt OZHZ intensief samen met handhavingpartners.

In het jaarverslag blikt OZHZ onder andere terug op de noodzaak om controles soms op een andere manier uit te voeren. Bijvoorbeeld vanwege corona (horeca) of vanwege de actualiteit van een bepaald thema zoals het project bij agrariërs over stalbranden. OZHZ voerde bij deze doelgroep niet alleen controles uit, maar organiseerde samen met de Veiligheidsregio ook een informatieavond voor de ondernemers. Op deze manier konden we met *nóg* meer agrariërs uitgebreid stilstaan bij het verkleinen van de risico's op brand binnen hun bedrijf.

OZHZ rapporteert in het jaarverslag verder o.a. over toezichtsprojecten bij parkeergarages (brandwerendheid en vluchtwegen). Ook maakten inspecteurs de keten van e-waste (elektronica afval) inzichtelijk en controleerden zij bij ammoniakkoelinstallaties. Bij deze laatste doelgroep is de naleving in de loop van de tijd aanzienlijk verbeterd, mede vanwege de continue aandacht vanuit toezicht.

Voor het jaarverslag Generiek Toezicht 2021 verwijzen we u graag naar <https://www.ozhz.nl/regio/generiek-toezicht-2021/>.

Het AB stelde het jaarprogramma 2022 vast van de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025

De Ontwikkelaanpak 2022- 2025 is de opvolger van het Regieplan. Met de Ontwikkelaanpak bereidt OZHZ zich voor op nieuwe ontwikkelingen en opgaven waarmee gemeenten en provincie te maken krijgen.

In de periode 2022 – 2025 staan 3 programmalijnen centraal:

- Werken met de Omgevingswet.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling.
- Samen meer grip op milieuschade.

De illustratie hiernaast geeft een toelichting op deze programmalijnen.

OZHZ werkt de ontwikkelaanpak uit in jaarlijkse programmaplannen. Het AB stelde op 31 maart jl. het programma voor 2022 vast. De implementatie van de Omgevingswet is daarbij het belangrijkste. De andere twee programma's start OZHZ met vaart op. OZHZ ontwikkelt deze programma's samen met de gemeenten en provincie.

Ontwikkelaanpak 2022-2025
Nieuwe technieken, kennis en wetgeving inzetten voor de leefomgeving. Een regiobrede programmatische aanpak.

1 **PROGRAMMA 1**
Werken met de omgevingswet
OZHZ is straks klaar om te werken onder de Omgevingswet.
Fase 1: Voorbereiden
1. Systemen en processen aanpassen en inrichten
2. Kennis verwerven en opleiden
3. Afspraken maken met opdrachtgevers
4. Ervaring opdoen en producten ontwikkelen
Fase 2: Monitoren en verbeteren

2 **PROGRAMMA 2**
Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling
OZHZ helpt bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken.
Met OZHZ-expertises, groot netwerk en data de focus op:
• Duurzaamheid onderdeel van alle OZHZ-producten en adviezen
• Belemmeringen en kansen voor duurzame (woning) bouw en ondernemerschap beter in kaart
• Diverse databronnen combineren voor belemmeringen en kansen voor gebiedsinrichting
• Nauwe samenwerking met partners

3 **PROGRAMMA 3**
Samen meer grip op milieuschade
OZHZ versterkt de Vergunningen, Toezicht & Handhaving-aanpak.
Samenwerking, data-analyse en kennis vergroten:
• Betere informatiepositie en belangrijkste ketens en risico's in beeld
• Signalen in sterk netwerk doorgeven
• Werkproces voor integraal samenwerking & risicogestuurd toezicht
• Meer inzet op ketenaanpak en aanpak ondermijning

Bodemsaneringstaken gaan in 2023 over van de provincie naar gemeenten

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (naar verwachting op 1 januari 2023) gaan bodemsaneringstaken over van provincies naar gemeenten. OZHZ voert deze taken nu al uit voor de provincie, en straks voor de gemeenten. Om de taken voor de gemeenten goed te kunnen uitvoeren is behoefte aan een uitvoeringskader. OZHZ stelt dit kader op samen met de gemeenten. Daarnaast zijn heldere afspraken nodig over de financiering.

Landelijk is echter nog veel onduidelijk over de financiering van deze overkomende saneringstaken. Het Rijk neemt namelijk aan dat de saneringsopgave al grotendeels opgelost is, wat niet strookt met het beeld van veel gemeenten en omgevingsdiensten. Verwachting van omgevingsdiensten en gemeenten is dan ook dat de rijksmiddelen ten onrechte substantieel zullen afnemen. OZHZ kan deze taken dan niet meer op het huidige niveau uitvoeren. Het AB trok de parallel met andere taken die het Rijk in het verleden naar de gemeenten decentraliseerde. Het is thans voor OZHZ lastig om de overkomende bodemtaken goed mee te nemen in de eigen ontwerpbegroting (die voor 15 april voor zienswijze naar de raden en PS gaat) en in de jaarprogramma's 2023 van de gemeenten.

Het AB besprak zowel de aanneming van het Rijk als de landelijke discussie over de financiering. Gevoel is dat de VNG hierin niet voldoende actief is geweest en te weinig deed met de eerdere signalen van gemeenten en omgevingsdiensten. In de landelijke discussie legt men bovendien onvoldoende relatie met de aan de saneringsopgaven verbonden thema's zoals woningbouw, industrie en het verduurzamen van de omgeving. De aanneming van het Rijk zou daarmee niet helemaal juist zijn. Ook op dat aspect zou de VNG steviger kunnen acteren en de verbinding kunnen leggen.

Het AB stond lang stil bij het voorstel van OZHZ over de financiering van de overkomende bodemtaken. Enerzijds omdat het gewenst is om druk te houden op de landelijke financieringsdiscussie bij het Rijk en de VNG, anderzijds omdat OZHZ de taken moet kunnen blijven uitvoeren en de beschikbare expertise en personeel moet kunnen behouden. Dat laatste is, gelet op de huidige arbeidsmarkt, al een enorme opgave. Het AB ging akkoord met het voorstel om de overkomende bodemtaken deels structureel, deels incidenteel te financieren. Elke deelnemer zal bezien hoe zij dit verwerkt in de eigen begroting of in een garantie. De gemeente Hardinxveld-Giessendam onthield zich om principiële redenen van stemming en zal er in de zienswijze op de ontwerpbegroting 2023 van OZHZ nog op terugkomen. De gemeenten zullen de lobby naar het Rijk en de VNG op dit dossier intensiveren.

Veranderingen vanwege de Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 wijzigt de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Gemeenten, provincie en OZHZ hebben dan 2 jaar de tijd om hun gemeenschappelijke regeling aan te passen. OZHZ wil hierover na de zomer in gesprek komen met de gemeenten en provincie, samen met de Veiligheidsregio en de Dienst Gezondheid en Jeugd. Ook de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten stemmen dit met elkaar af.

Doel van de wijziging van de Wgr is om de positie van de raden en Provinciale staten bij gemeenschappelijke regelingen (de "eigenaarsrol") te versterken. De AB-stukken bevatten een overzicht van de instrumenten die zij nu en straks kunnen toepassen. Op hoofdlijnen gaat het om het volgende:

- De raden en PS krijgen meer invloed op de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regeling. Onder andere door het verruimen van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op een voorgenomen besluit en de mogelijkheid een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen.
- De raden en PS krijgen de beschikking over meer controle-instrumenten. Onder andere door een nieuw gemeenschappelijk onderzoeksrecht.
- De deelnemers maken afspraken over het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Onder andere over evaluatie en over de begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling.

Overige onderwerpen

Tot slot:

- Het AB stelde een wijziging vast van de bijdrageverordening. Deze vereenvoudiging van de verordening vloeit voort uit de Nota Bedrijfsvoering 2022- 2026 die het DB in november 2021 vaststelde.
- Het AB nam kennis van veranderingen in de interne organisatie van OZHZ. OZHZ zette deze in gang vanwege efficiency en effectiviteit, implementatie van de data-ambitie van OZHZ en de vereiste zelfstandige positie van de controller. Ook zal een aantal managers per 1 april a.s. rouleren.
- Het AB nam kennis van het jaarverslag 2021 over de strafrechtelijke handhaving. De boa's van OZHZ zijn bevoegd bestuurlijke strafbeschikkingen op te leggen en pv's uit te schrijven bij overtreding van de omgevingswetgeving.

Heeft u nog vragen?

Bij vragen over OZHZ in het algemeen, of over het bovenstaande in het bijzonder, kunt u contact opnemen met de heer E. Numan, directiesecretaris van OZHZ (T 078 770 8585). U kunt ook uw eigen AB-lid hierover benaderen. Alle genoemde documenten kunt u vinden op de website van OZHZ.

Met vriendelijke groet,

Mr. R. Visser
Secretaris Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Deze brief is digitaal vastgesteld en is daarom niet ondertekend.